

Keressük meg a medencefenéknek azt a falhoz legközelebbi pontját, amelyet még láthat a szemlélő (1. ábra)!

1988-05-234-1.eps

1. ábra

A Snellius–Descartes-törvény alapján:

$$(1) \quad n = \frac{\sin \alpha}{\sin \beta}.$$

Az elrendezés geometriai adatainak felhasználásával:

$$(2) \quad \sin \alpha = \frac{c}{\sqrt{c^2 + d^2}},$$

$$(3) \quad \sin \beta = \frac{a}{\sqrt{a^2 + b^2}}.$$

Kifejezve a keresett távolságot

$$(4) \quad a = \frac{bc}{\sqrt{n^2(c^2 + d^2) - c^2}}.$$

A feladat számértékeivel $a = 1,63$ m adódik, tehát a vonal nem látható.

Holló Viktor (Nyíregyháza, Krúdy Gy. Gimn., II. o. t.)

1988-05-234-2.eps

2. ábra

Megjegyzés. Ha a megfigyelő nem a partvonalra merőlegesen, hanem $0^\circ < y < 90^\circ$ szöggel elfordulva (2. ábra) néz a medencébe, akkor az $x = 1,5$ m távolságra felfestett vonal láthatóságának feltétele a (4) egyenletből:

$$\frac{x}{\cos y} \geq \frac{\frac{bc}{\cos y}}{\sqrt{\frac{(n^2-1)c^2}{\cos^2 y} + n^2 d^2}},$$

azaz a vonal akkor kezd láthatóvá válni, ha

$$|y| \geq \arccos \frac{c\sqrt{n^2-1}}{\sqrt{\left(\frac{cb}{x}\right)^2 - n^2 d^2}} \approx 30^\circ 35'.$$

Ehhez természetesen elegendően nagy medence szükséges. Ha a medence szélessége meghaladja a $2(c+x)\operatorname{tg} y = 4,73$ m-t, akkora vonal egy része például már biztosan látható a megadott helyről.